

ШЛЯХИ ЗРОСТАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ ЯК КЛЮЧОВОГО АСПЕКТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Шахно А.Ю., д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки, організації та управління підприємствами, **Єпик О.О.**, здобувач. Криворізький національний університет

Вступ. За умов ринкового господарювання актуальність дослідження шляхів зростання продуктивності праці на підприємстві є ключовим аспектом підвищення конкурентоспроможності підприємства. Продуктивність праці є одним із пріоритетних напрямів зростання ефективності національної економіки та одним із способів виходу країни на новий глобальний рівень. Світовий досвід показує, що ті країни, які є лідерами в економіці, досягли значних результатів завдяки високій продуктивності праці людського капіталу. Продуктивність праці є одним із найважливіших якісних показників роботи підприємства, вираженням ефективності витрат праці. Формування інноваційної моделі розвитку економіки України неможливе без створення умов для якісної, ефективної праці з гідною оплатою, що сприятиме розвитку творчості, підвищенню компетентностей та реалізації людського капіталу [1].

Метою роботи є дослідження факторів, які впливають на продуктивність праці, та визначення головних шляхів її зростання як ключового чинника підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Матеріали та методи. Проблема підвищення продуктивності праці стала предметом уваги багатьох зарубіжних науковців, зокрема: Г. Беккера, М. Блауга, Д. Сінка, Ф. Тейлора, Г. Емерсона, Б. Генкіна, Р. Колосової, Р. Яковлева та інших. Серед українських дослідників істотний внесок у вивчення цієї проблеми внесли Д. Богиня, Ю. Буц, О. Герасименко, О. Грішнова, В. Єременко, Т. Заяць, А. Колот, Г. Куліков, Т. Олійник, А. Ревенко, Р. Янковий та інші.

Результати. Економічне зростання країни залежить від розвитку людського капіталу, який є головним чинником конкурентоспроможності національної економіки та сприяє підвищенню продуктивності. Від рівня й динаміки продуктивності праці залежать рівень та якість життя населення, соціально-економічний розвиток країни, формування конкурентних переваг та позиція на

світовому ринку, оскільки в результаті її підвищення зростає кількість створених споживчих вартостей та оплата праці, підвищується роль інноваційної праці [2].

Підприємство, яке ефективно та правильно використовує свої трудові ресурси, є лідером на ринку. Головним аспектом удосконалення господарської діяльності підприємства є підвищення продуктивності праці. Продуктивність праці – це показник, що характеризує ефективність використання трудових ресурсів на підприємстві.

На продуктивність праці впливають матеріальні та нематеріальні фактори. До матеріальних факторів відносять премії, підвищення заробітної плати, винагороди тощо. До нематеріальних факторів відносяться, перш за все, сприятливий соціальний клімат на робочому місці, спілкування та ставлення керівництва до персоналу тощо. Зростання продуктивності праці показує збільшення кількості продукції, виробленої за одиницю часу на підприємстві. Рівень та динаміка продуктивності праці визначаються складною взаємодією матеріально-технічних, природно-кліматичних, структурних, організаційних та економічних чинників.

Варто зазначити, що запорукою підвищення продуктивності праці та зростання ефективності підприємства є перспективні кадри [3, с. 90]. Якщо працівники цього підприємства є висококваліфікованими, творчими, мають організаційні навички, прагнуть до покращення та підвищення продуктивності праці на підприємстві, то це означає, що ці кадри принесуть успіх підприємству. Підвищення продуктивності праці на підприємстві залежить не тільки від ресурсів, матеріальних вкладень та інвестицій, а ще й від професіоналізму працівників, їх здатності їх інноваційної праці, що сприяє підвищенню конкурентних переваг підприємства.

Проаналізувавши та розглянувши фактори, які впливають на підприємство, можна сказати, що ці фактори є невід'ємною частиною підвищення продуктивності праці. В умовах ринкової економіки та прискорення процесів глобалізації для підвищення конкурентоспроможності сучасних підприємств необхідно застосувати такі шляхи зростання продуктивності праці:

підвищення технічного рівня виробництва (заміна діючих технічних засобів більш прогресивними);

механізація та автоматизація виробництва, застосування прогресивних технологій, використання економічних видів сировини, матеріалів та енергії [1, с. 25];

підвищення кваліфікації працівників та керівництва підприємства;

удосконалення управління та організації підприємства;

забезпечення ефективного використання робочого часу через максимальне зниження простоїв і прогулів на виробництві;

удосконалення мотиваційного механізму, що впливатиме на високопродуктивну, інноваційну працю людського капіталу;

раціональне використання природних, матеріальних та трудових ресурсів;

підвищення якості продукції тощо.

Висновки. Отже, проаналізувавши фактори, які впливають на продуктивність праці та конкурентоспроможність підприємства як неодмінну умову розвитку виробництва, можна стверджувати що продуктивність праці є основним показником ефективності використання трудових ресурсів. Створення умов для продуктивної та творчої праці – головне завдання кожного роботодавця, адже це прямий шлях до економічного зростання.

Список літератури.

1. Янковий Р.В., Харченко Т.С. Шляхи підвищення продуктивності праці та результативності праці на підприємстві. *Економіка: реалії часу*. 2013. № 1(6). URL: <https://economics.opu.ua/files/archive/2013/No1/23-26.pdf>

2. Шахно А.Ю., Короленко О.Б., Марендич Р.С. Проблеми та перспективи зростання продуктивності праці людського капіталу в умовах глобалізації. *Економіка. Управління. Інновації. Серія, Економічні науки*. 2016. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_4_20

3. Муха Р. Продуктивність праці на підприємствах та основні напрями її підвищення. *Галицький економічний вісник. ТНТУ*. 2015. Т. 48. № 1. С. 82–92. URL: <http://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/48/135.pdf>